

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 6 квітня 2026 р. № 448

ПОРЯДОК

реалізації експериментального проекту щодо
екстреного дообладнання авіаційної техніки
під час дії правового режиму воєнного стану

1. Цей Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту щодо екстреного дообладнання авіаційної техніки під час дії правового режиму воєнного стану (далі — експериментальний проект) з метою посилення протиповітряної оборони території України шляхом екстреного дообладнання авіаційної техніки, що перебуває в експлуатації в державній авіації, за виключенням авіаційної техніки, розробленої та виготовленої в державах — членах НАТО та ЄС, під час дії правового режиму воєнного стану.

На роботи з екстреного дообладнання авіаційної техніки, які проводяться відповідно до цього Порядку, не поширюються державне гарантування і контроль якості.

Авіаційна техніка, на якій виконане екстрене дообладнання, не підлягає сертифікації.

2. Метою експериментального проекту є посилення спроможностей та підвищення бойової ефективності визначених суб'єктів сил оборони щодо захисту від ворожих атак з повітря шляхом екстреного дообладнання авіаційної техніки під час дії правового режиму воєнного стану.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

авіаційна техніка — військові повітряні судна, які використовуються для виконання бойових завдань під час дії правового режиму воєнного стану, та їх компоненти;

екстрене дообладнання авіаційної техніки — комплекс організаційних і технологічних заходів, які здійснюються під час дії правового режиму воєнного стану, спрямованих на поліпшення льотно-технічних (тактико-технічних) характеристик, розширення бойових і експлуатаційних можливостей повітряних суден щодо захисту від ворожих атак з повітря шляхом заміни, оновлення, дообладнання (доукомплектування) їх окремими вузлами, агрегатами, системами навігації, спостереження, виявлення та супроводження цілей, озброєння, програмного забезпечення чи елементами конструкції тощо.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Повітряному кодексі України, та інших нормативно-правових актах у галузі державної авіації.

4. Координатором експериментального проекту є Міноборони.

5. Учасниками експериментального проекту є:

Збройні Сили, СБУ, Головне управління розвідки Міноборони;

органи військового управління, у підпорядкуванні яких перебувають суб'єкти авіаційної діяльності, які провадять діяльність у галузі державної авіації (далі — органи військового управління);

науково-дослідні установи Збройних Сил або Міноборони;

суб'єкти авіаційної діяльності (військові частини, організації, установи), які провадять діяльність у галузі державної авіації (далі — суб'єкти авіаційної діяльності);

суб'єкти господарювання, які за видами економічної діяльності здійснюють розроблення, виробництво, модернізацію, технічне обслуговування та ремонт авіаційної техніки та схвалені в установленому порядку Міноборони та/або Державіаслужбою чи компетентним органом держав — членів НАТО та ЄС або які є виробниками, авторизованими виробниками, постачальниками вузлів, агрегатів, систем навігації, спостереження, виявлення та супроводження цілей, озброєння, програмного забезпечення, елементів конструкції тощо, що використовуються для екстреного дообладнання авіаційної техніки.

6. Екстрене дообладнання авіаційної техніки може передбачати виконання робіт, що пов'язуються з втручанням у конструкцію авіаційної техніки, із забезпеченням контролю органом військового управління щодо мінімізації рівня загроз для безпеки польотів.

7. Рішення про екстрене дообладнання авіаційної техніки приймається:

керівником органу військового управління на підставі подання керівника підпорядкованого суб'єкта авіаційної діяльності, який є експлуатантом відповідного повітряного судна, складеного за формою згідно з додатком;

керівниками науково-дослідних установ Збройних Сил або Міноборони щодо повітряних суден, що ними експлуатуються.

Підставою для проведення екстреного дообладнання авіаційної техніки є наказ керівника органу військового управління або керівника науково-дослідної установи Збройних Сил чи Міноборони, який прийняв відповідне рішення, в якому обов'язково зазначаються:

умови проведення екстреного дообладнання авіаційної техніки з урахуванням положень цього Порядку;

відповідальна особа за організацію заходів, пов'язаних з проведенням екстреного дообладнання авіаційної техніки;

порядок здійснення контролю за виконанням наказу.

8. Виконавцями робіт з екстреного дообладнання авіаційної техніки (далі — виконавці робіт) є:

суб'єкти авіаційної діяльності, які ініціювали проведення екстреного дообладнання авіаційної техніки;

суб'єкти господарювання, які за видами економічної діяльності здійснюють розроблення, виробництво, модернізацію, технічне обслуговування та ремонт авіаційної техніки та схвалені в установленому порядку Міністерства оборони та/або Державіаслужбою чи компетентним органом держав — членів НАТО та ЄС або які є виробниками, авторизованими виробниками, постачальниками вузлів, агрегатів, систем навігації, спостереження, виявлення та супроводження цілей, озброєння, програмного забезпечення, елементів конструкції тощо, що використовуються для екстреного дообладнання авіаційної техніки;

інші суб'єкти авіаційної діяльності (військові частини, організації, установи), науково-дослідні установи Збройних Сил або Міністерства оборони за рішенням керівника відповідного органу військового управління.

9. Залучення суб'єктів господарювання до екстреного дообладнання авіаційної техніки здійснюється на підставі договорів, укладених із суб'єктами авіаційної діяльності, які ініціювали проведення такого екстреного дообладнання.

10. Джерелами фінансування експериментального проекту є кошти державного бюджету, власні кошти суб'єктів господарювання, благодійні пожертви фізичних та юридичних осіб, зокрема благодійних організацій, та інші джерела, не заборонені законодавством.

11. Після завершення робіт з екстреного дообладнання авіаційної техніки виконавець таких робіт повинен розробити проекти актів щодо внесення змін (доповнень) до експлуатаційної документації і керівництва з льотної експлуатації.

Зміни (доповнення) до експлуатаційної документації та керівництва з льотної експлуатації затверджує (вводить у дію) орган військового управління підпорядкованого суб'єкта авіаційної діяльності, який є експлуатантом відповідного повітряного судна.

Виконавець робіт проводить підготовку льотного та інженерно-технічного складу для виконання польотів на відповідному повітряному судні.

12. Експлуатація авіаційної техніки, на якій виконано екстрене дообладнання, здійснюється з урахуванням оцінки ризиків та вжиття заходів до їх мінімізації.

Відповідальність за технічну справність та готовність авіаційної техніки до виконання завдань за призначенням покладається на керівника

суб'єкта авіаційної діяльності, який є експлуатантом відповідного повітряного судна.

За розроблення технічного рішення, оцінку ризиків та технічний нагляд відповідає керівник органу військового управління, керівник науково-дослідної установи Збройних Сил або Міноборони, який прийняв рішення про екстрене дообладнання авіаційної техніки.

Екіпаж повітряного судна здійснює контроль стану обладнання під час експлуатації екстрено дообладнаної авіаційної техніки та звітує за результатами виконання кожного польоту.

Керівник суб'єкта авіаційної діяльності невідкладно, але не пізніше ніж протягом однієї доби повідомляє керівнику органу військового управління про зафіксовані події та виявлені дефекти під час експлуатації екстрено дообладнаної авіаційної техніки.

Усі зміни конструкції та виконані роботи під час екстреного дообладнання авіаційної техніки обліковуються виконавцем робіт у пономерній документації (історія експлуатації повітряного судна, його технічний стан, дані про обслуговування, ремонт, напрацювання та відповідність заводським номерам тощо).

13. Підготовка льотного складу, що експлуатує екстрено дообладнану авіаційну техніку, має містити інформацію про:

зміст та обсяг виконаного екстреного дообладнання авіаційної техніки;

зміни (доповнення) до керівництв з льотної експлуатації;

характер внесених змін до конструкції, систем та обладнання авіаційної техніки та обмежень щодо їх застосування;

перелік встановленого обладнання (вузлів, агрегатів, систем навігації, спостереження, виявлення та супроводження цілей, озброєння, програмного забезпечення чи елементів конструкції тощо), їх призначення, порядок застосування, тактико-технічні та інші характеристики, а також заходи безпеки під час експлуатації.

14. Льотний склад, який залучається до виконання польотів на екстрено дообладнаній авіаційній техніці, повинен надати письмову згоду на готовність до її експлуатації. Така згода оформлюється у довільній формі та повинна містити заяву про підтвердження того, що члени екіпажу повітряного судна пройшли відповідну підготовку та готові до виконання польотів відповідно до наданих інструкцій (затверджених місій).

Соціальний та правовий захист військовослужбовців, які залучаються до виконання польотів на екстрено дообладнаній авіаційній техніці, здійснюється відповідно до Законів України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" та "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

15. Суб'єкти авіаційної діяльності, які експлуатують екстрено дообладнану авіаційну техніку, повинні проводити аналіз, узагальнювати практику її застосування та інформувати органи військового управління про результати її експлуатації.

За підсумками практичного застосування екстрено дообладнаної авіаційної техніки в бойових умовах суб'єкт авіаційної діяльності протягом 10 робочих днів складає зведений звіт, у якому зазначаються показники ефективності, надійності та безпеки, особливості експлуатації в умовах ведення бойових дій, а також висновки членів екіпажів і персоналу з технічного обслуговування.

Інформація від суб'єкта авіаційної діяльності протягом 10 робочих днів з дня складення зведеного звіту подається керівнику органу військового управління для подальшого аналізу, узагальнення досвіду, підготовки пропозицій щодо можливого впровадження найефективніших технічних рішень у серійне застосування під час ведення бойових дій.

16. До надання методичної допомоги та здійснення науково-технічного супроводження екстрено дообладнаної авіаційної техніки за запитом органу військового управління, який прийняв рішення про екстрене дообладнання авіаційної техніки, можуть залучатися науково-дослідні установи Збройних Сил або Міноборони.

ПОДАННЯ
про проведення екстреного дообладнання авіаційної техніки

Опис технічного рішення	
Назва вузла, агрегата, системи навігації, спостереження, виявлення та супроводження цілей, озброєння, програмного забезпечення чи елементів конструкції тощо, якими має бути екстрено дообладнано авіаційну техніку	
Назва авіаційної техніки, яка має бути дообладнана	
Місця кріплення (встановлення) обладнання	
Маса і вплив на баланс	(заповнюється за потреби)
Тип автономного джерела живлення	акумулятор та/або генератор, його електрична ізоляція, баланс потужностей
Кабельні траси, точки заземлення	(заповнюється за потреби)
Зміни в аеродинаміці	так/ні
Вплив на пожежну безпеку	забезпечення пожежної безпеки та відсутність джерел займання

До подання додаються схеми та фото запропонованого екстреного дообладнання (за потреби).
